

BULLETYN

287

20.01.1996 r.

Solidarność

NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" ZIEMIA RADOMSKA

5 stycznia o godz. 10.00 - przyjdź do „Resursy”

POWSZECHNE UWŁASZCZENIE - POWSZECHNA SPRAWA

Zarząd Regionu NSZZ „S” Ziemia Radomska zaprasza MIESZKAŃCÓW województwa radomskiego na spotkanie z TOMASZEM WÓJCIKIEM, współtwórcą idei powszechnego uwłaszczenia obywateli, które odbędzie się 25 stycznia o godz. 10.00 w radomskiej „Resursie” (dawne kino „Przyjaźń, M. Malczewskiego).

Spotkanie takie będzie miało również miejsce o godz. 17.00 w Domu Kultury w Przysusze.

Tomasz Wójcik jest przewodniczącym Zarządu Regionu NSZZ „S” Dolny Śląsk we Wrocławiu, członkiem Prezydium Komisji Krajowej, Zastępcą członka Rady Administracyjnej Międzynarodowej Organizacji Pracy.

Program Powszechnego Uwłaszczenia przygotowany przez NSZZ „Solidarność” jest szansą dla polskiego społeczeństwa. Jak mówi sam Tomasz Wójcik, sprawą ważniejszą niż wybory prezydenckie. Te ostatnie powtórzą się za pięć lat, natomiast przegrana w referendum uwłaszczeniowym będzie zamknięciem drogi do rozwoju gospodarczego państwa, opartego na zdrowych zasadach i zamknięciem drogi do udziału w tym rozwoju całego społeczeństwa.

*O godz. 13.00 Tomasz Wójcik będzie gościł radiowęźle zakładowym w radomskim „Radokórze”.

PILNE!

Terenowe Komisje Koordynacyjne NSZZ „S” proponują pilne przesłanie, na ręce przewodniczącego Zdzisława Maszkiewicza, kandydatur na członków rejonowych rad zatrudnienia.

Komisja Krajowa - 17 stycznia:

Stanowisko w/s zagrożenia porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej:

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” stwierdza zagrożenie prawidłowości funkcjonowania procedur chroniących porządek prawny i bezpieczeństwa Państwa.

Prokuratura uchyla się od prowadzenia postępowania w sprawie skierowanej do niej przez najwyższy urząd - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zobowiązany do strzeżenia bezpieczeństwa Państwa.

Do czasu prawomocnego ustalenia ewentualnego naruszenia przez ten urząd bądź przekroczenie jego konstytucyjnych kompetencji - stanowisko Ministra Spraw Wewnętrznych jest wiążące dla wszystkich organów stosujących prawo.

Minister Spraw Wewnętrznych działając w oparciu o urzędowe ustalenia w ramach konstytucyjnych uprawnień reprezentowanego urzędu - wniósł o uruchomienie procedury prawnej przez Prokuraturę w warunkach jej ustawowych obowiązków.

Prokuratura dotąd nie wszczęła w tej sprawie postępowania, uzależniając jego podjęcie od uzyskania informacji, które sama winna ustalać w toku nakazanego jej postępowania.

Ten stan rzeczy stanowi uchylanie się przez prokuraturę i nadzorujący ją resort od pełnienia ustawowych obowiązków co w konkretnej sprawie może stanowić zagrożenie bezpieczeństwa Państwa.

Mając powyższe na uwadze Komisja Krajowa:

1. Wzywa wszystkie ośrodki władzy w Polsce do przerwania blokady legalnych procedur funkcjonowania prawa w Polsce, do podjęcia przez prokuraturę postępowania przygotowawczego zgodnie z urzędowymi faktami i wnioskami jej przykazanymi.
2. Wzywa Sejm do rozszerzenia zakresu działania i uprawnień powołanej Nadzwyczajnej Komisji na ustalenia w jakim zakresie potwierdzone urzędowo przez Ministra Spraw Wewnętrznych i przekazane prokuraturze fakty kontaktów premiera z tajnymi służbami obcego państwa stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa oraz nadzór nad postępowaniem przygotowawczym prokuratury w sprawie skutków prawno-karnych tych kontaktów.

Stanowisko ws. referendum uwłaszczeniowego:

Komisja Krajowa NSZZ „S” protestuje przeciw próbie łamania prawa przez parlament.

Senat RP wyraził zgodę na zarządzenie przez Prezydenta RP Lecha Wałęsę referendum, w którym obywatele mieli odpowiedzieć na pytanie: *Czy jesteś za przeprowadzeniem powszechnego uwłaszczenia obywateli?*

Senat wyraził również zgodę na kalendarz referendum i termin referendum - 18 lutego 1996r. Państwowa Komisja Wyborcza rozpoczęła realizację kalendarza referendalnego - powołała komisje wojewódzkie, zarządziła zgłaszanie do obwodowych komisji ds. referendum kandydatów na członków tych komisji.

Termin referendum został wyznaczony zgodnie z zapisem ustawy o referendum z 29 czerwca 1995r.

Jakiegokolwiek zmiany terminu referendum są łamaniem prawa, podważającym zaufanie obywateli do państwa, są próbą manipulacji politycznej. Nie wolno koalicyjnym interesom podporządkowywać dobra obywateli.

Komisja Krajowa uznaje propozycję zmiany terminu referendum uwłaszczeniowego za wyraz pogardy dla narodu. Prawo nie może działać wstecz.

Sekretarz informuje:

Z dniem 31 stycznia 1996r., Zarząd Regionu zamyka rachunek bieżący nr 867010-11093-271-1 BGZ S.A. O/W Radom.

Oznacza to, że bank będzie zwracał do Komisji Zakładowych przelewy składek przeznaczonych dla Zarządu Regionu.

Aktualne konto brzmi:

Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska
PKO BP I/O Radom 67511-4079-132

- ten numer konta podajemy w każdym Biuletynie, na ostatniej stronie.

Sekretarz przypomina:

*Komisjom Zakładowym o obowiązku składania ankiet dotyczących danych o ilości członków i wysokości odprowadzanych składek. Z ostatnim dniem m-ca stycznia mija termin składania ankiet za IV kwartał 1995r.

*Posiedzenia Zarządu Regionu odbywać się będą w drugi i czwarty wtorek miesiąca. Najbliższe posiedzenie odbędzie się 23 stycznia br.

Jan Skoroński

*REFERENDUM*POWSZECHNE UWŁASZCZENIE*

*22 stycznia mija ostatni termin zgłaszania kandydatów do komisji obwodowych
*Składy komisji obwodowych zostaną ustalone w drodze losowania. Przedstawiciele „S”- pełnomocnikami będą obserwatorami wylaniania składów komisji obwodowych d/s referendum w drodze losowania.

18 LUTEGO WEŹMIEMY UDZIAŁ W REFERENDACH:

*W referendum zarządzonym przez Prezydenta RP Lecha Wałęsę odpowiemy na pytanie:

Czy jesteś za przeprowadzeniem powszechnego uwłaszczenia obywateli?

Odpowiemy - **TAK**.

- bo nikt nie może tu stracić. Wszyscy odniosą korzyść. Każdy Polak otrzyma przyznaną mu część majątku państwowego w postaci bonu uwłaszczeniowego.

Nasza odpowiedź „TAK” będzie zobowiązująca dla władz, jeśli w referendum weźmie udział minimum 50 procent społeczeństwa.

*Na ten sam dzień Sejm zarządził drugie referendum w sprawie rozdysponowania majątku państwowego. Postawione cztery pytania, na które „Solidarność” proponuje odpowiedzieć następująco:

1. Czy jesteś za tym, aby zobowiązania wobec emerytów i rencistów oraz pracowników sfery budżetowej wynikające z orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego były zaspokojone z prywatyzowanego majątku państwowego? - **NSZZ „S” sugeruje odpowiedź TAK**
2. Czy jesteś za tym, aby część prywatyzowanego majątku państwowego zasiliła powszechne fundusze budżetowe? - **NSZZ „S” radzi: głosuj TAK**
3. Czy jesteś za tym, aby zwiększyć wartość świadczeń udziałowych Narodowych Funduszy Inwestycyjnych przez objęcie tym programem dalszych przedsiębiorstw? - **NSZZ „S” zdecydowanie radzi, odpowiedź NIE**
4. Czy jesteś za uwzględnieniem w programie uwłaszczeniowym bonów prywatyzacyjnych? - **NSZZ „S” radzi, byś na to pytanie odpowiedział TAK.**

*Wszelkie informacje, ulotki, opracowania dotyczące powszechnego uwłaszczenia obywateli - można uzyskać w siedzibie Zarządu Regionu NSZZ „S” Ziemia Radomska, Radom, ul. Traugutta 30.

Regionalny Pełnomocnik NSZZ „Solidarność”
d/s Referendum - **JAN SKOWRON**

Nadzwyczajne posiedzenie KK

UWŁASZCZENIE I POLITYKA

Nadzwyczajne posiedzenie Komisji Krajowej, 17 stycznia w Warszawie, miało zamknąć etap przygotowań organizacyjnych związku do referendum uwłaszczeniowego. Polska rzeczywistość nie spełniła nieco ten scenariusz. Polityka musiała wkroczyć. Członkowie władz krajowych Związku przyjęli uchwałę, której przedmiotem była uchwała, której przedmiotem była uchwała, której przedmiotem była uchwała. Wniosek o zmianę terminu referendum przesłała marszałka Sejmu Józefa Zycha zmiany terminu referendum zmusiła do reakcji. Przyjęto stanowisko, w którym „Solidarność” protestowała „przeciw próbie łamania prawa przez parlament”. Byłyby dokumenty, które publikujemy w całości, zostały przyjęte, choć oczywiście, prawie bez dyskusji, poza próbami niewielkich zmian redakcyjnych tekstów.

Stanowisko „S”, odnoszące się do zmiany terminu referendum uwłaszczeniowego, jeszcze świeże, Marian Krzaklewski przedstawił marszałkowi Sejmu, z którym spotkał się o godz. 13-tej. Józef Zych zapewnił, że argumenty „Solidarności” zostaną przeanalizowane.

5 stycznia br. Prezydium Komisji Krajowej powołało do życia biuroosobowy Sztab Referendum Uwłaszczeniowego, któremu przewodniczy Jacek Rybicki, wiceprzewodniczący „S”. Sztab odbył swoje pierwsze posiedzenie i na „Krajówce” zdał sprawozdanie z bieżących działań i postanowień. Ustalił projekt ulotki-ściąagawki, która ma być powszechną formą dotarcia do społeczeństwa przed referendum uwłaszczeniowym. Komisja Krajowa zatwierdziła odpowiedzi na poszczególne pytania w referendum: uwłaszczeniowym i dotyczącym rozdysponowania majątku państwowego. „Solidarność” będzie proponować społeczeństwu, aby odpowiedziało „tak” na cztery pytania i raz „nie” - w przypadku pytania o rozszerzenie programu NFI (szczegóły w informacji Jana Skowrońskiego, regionalnego pełnomocnika d/s referendum). W związku z tym, że niepewny jest termin referendum 18 lutego, KK oddała decyzję sformułowania zasadniczych, dlaczego „S” proponuje odpowiedzieć w określony sposób, do dyspozycji Sztabu Referendum Uwłaszczeniowego.

Janusz Tomaszewski, wiceprzewodniczący KK i członek Sztabu, złożył relację z rozmów z grupami politycznymi, zarówno opozycją parlamentarną, jak i aparaturą państwową. Na ogół partie polityczne zgadzają się na proponowane przez „S” odpowiedzi na pytania w referendum. Unia Polityczna chciałaby, aby program NFI mógł być rozszerzony do 100 przedsiębiorstw, czyli liczby ujętej w pierwotnym projekcie programu NFI.

Dość długo trwała dyskusja, zanim określono kwotę, jaką związek prześle Sztabowi Referendum Uwłaszczeniowego na cele informacyjną i reklamową. Ścierały się argumenty o ograniczonych możliwościach finansowych z przekonaniem o wielkiej wadze referendum uwłaszczeniowego. KK zdecydowała, że Sztab otrzyma do dyspozycji 70 tys. nowych złotych (wg oceny Tomasza Wójcika na same ulotki należy wydać 100 tys.). Wiceprzewodniczący zarządów regionów zadeklarowali się w ankietach, że wielkość ilości ulotek-ściągawek zakupią z własnych środków.

Komisję Krajową rozpoczęto minutą ciszy dla uczczenia pamięci zmarłego w ubiegłym tygodniu Jerzego Niczyperowicza, który przesłał „Solidarność” w I kadencji Sejmu III RP.

W posiedzeniu nie uczestniczył Marian Krzaklewski, gdyż nie wystartował z Gdańska samolot. Przewodniczący zdążył jedynie spotkać się z marszałkiem Sejmu.

KK gościła przedstawiciela „Zycia Warszawy”. Pracownicy polki „ŻyciePress” obawiają się, że konsekwencją zwolnienia red. Wólka będą dalsze redukcje etatów. Członkowie KK wykupili gazetki-jednorazowe wydanie Ż.W. dla wsparcia działań komitetu krajowego.

Anna Rajchert

* Z REGIONU * Z REGIONU *

Czerwiec'76 - obchody o randze wojewódzkiej

We wtorek, 16 stycznia, odbyło się spotkanie zespołu d/s organizacji obchodów świąt i rocznic, którego gospodarzem był Urząd Wojewody. W imieniu Zarządu Regionu NSZZ „S” Ziemia Radomska uczestniczył w nim Jan Kucpien. Na ten rok przypada 20. rocznica Radomskiego Czerwca '76. Zespół przyjął propozycję „Solidarności”: obchody Radomskiego Protestu Robotniczego zostały ujęte w planie świąt i rocznic o randze wojewódzkiej.

A.R.

Prezydium ZR nie zgadza się na podwyżki cen wyższe od inflacji

Urząd Miejski w Radomiu przesłał Zarządowi Regionu do zaopiniowania dwa wnioski, dotyczące podwyżek opłat: za wodę i ścieki oraz za przejazdy MPK. Z treścią wniosków członkowie Zarządu Regionu zapoznali się na posiedzeniu w dniu 12 stycznia br. Odniesienie się do tych propozycji odłożono do czasu przygotowania opinii przez eksperta. Według eksperta, wnioski nie zawierały merytorycznego uzasadnienia proponowanych podwyżek. W czwartek, 18 stycznia opinie zostały przyjęte przez Prezydium Zarządu Regionu i przekazane Urzędowi Miasta. Obydwie były negatywne.

W tym samym dniu Rada Miasta zaakceptowała, w przyjętych uchwałach, podwyżki.

A.R.

*Nie było zgody na podwyżki cen biletów MPK

Opinia do wniosku UM w Radomiu - Wydział Mienia Komunalnego z dnia 30.12.1995r., znak MK III OH7/359/95 w sprawie zmiany opłat za przewozy środkami zbiorowej komunikacji miejskiej w Radomiu.

W przedłożonym nam do zaopiniowania projekcie uchwały w w/w sprawie, brak jest szczegółowego uzasadnienia konieczności zmiany opłat za przewozy środkami komunikacji miejskiej. Szczególnie chodzi tu o podanie danych, dotyczących kształtowania się na przestrzeni ostatnich kilku lat (2-3 lata + założenia na rok 1996) podstawowych wskaźników techniczno-eksploatacyjnych i ekonomicznych w zakresie wielkości usług oraz wpływów i kosztów, o czym już sygnalizowaliśmy opiniując projekt podobnej uchwały w 1995r.

W tej sytuacji nie możemy zająć merytorycznego stanowiska w zakresie zasadności tak znacznego zwiększenia opłat za świadczone usługi komunika-

* Z REGIONU * Z REGIONU * Z REGIONU *

cji miejskiej w 1996r. Z przytoczonych w piśmie przewodnim wrywkowych danych wynika bowiem, że:

- ceny biletów w komunikacji podmiejskiej od 1 marca br. wzrosną średnio o 26%,
- ceny biletów w komunikacji miejskiej od 1 września br. wzrosną średnio o 30%, w tym biletów jednorazowych aż o 33,3%,
- przeciętne ceny biletów wzrosną aż o 28% przy równoczesnym zwiększeniu kosztów usług przewozowych na 1 w/k aż o 23%.

Biorąc pod uwagę założony w planie budżetu państwa na 1996r. poziom inflacji w wys. 17%, tak znaczne przekroczenie tego wskaźnika (1,65), przy proponowanym wzroście opłat za usługi komunikacji miejskiej wymaga weryfikacji wnikliwej analizy, tym bardziej, że tego typu działania w naszym mieście są stosowane od kilku lat (np. w roku ub. projektowane opłaty za usługi komunikacyjne wzrosły o 25%, przy planowanym w budżecie wskaźniku inflacji w wys. 16,9% - wskaźnik wzrostu - 1,48) Z tego względu wydaje się koniecznym ograniczenie rozmiarów w zakresie nadmiernego wzrostu opłat za usługi komunikacyjne i leży to w interesie naszego społeczeństwa którego sytuacja materialna z każdym rokiem ulega pogarszeniu.

W świetle powyższego negatywnie opiniujemy projekt w/w uchwały w wersji przedłożonej przez Wydział Mienia Komunalnego UM w Radomiu.

*Negatywnie o podwyżkach cen za wodę

Opinia w sprawie wniosku z 28 grudnia 1995r., dotyczącego zmiany opłat za wodę i ścieki pobieranych przez Wodociągi Miejskie sp. z o.o. w Radomiu

Z przedłożonego projektu uchwały zwiększenia opłat za wodę i ścieki wynika, że w br. opłaty za wodę w gospodarstwach domowych wzrosną: od 1 kwietnia o 28,2%, od 1 września o 53,8% w stosunku do ceny obecnej (0,39 zł/m³).

Do pozostałych pozycji nie możemy ustosunkować się z powodu braku pełnego uzasadnienia, tak znacznych (poza odprowadzaniem ścieków), podwyżek cen.

W tej sytuacji wyrażamy opinię negatywną do przedłożonego wniosku, do czasu ewentualnego uzupełnienia go o szczegółowe uzasadnienie tak znacznego wzrostu cen w stosunku do wskaźnika inflacji w budżecie Państwa w roku 1996 w wysokości 17%.

Uchwały są po to, aby je realizować

Przypominamy Uchwałę Zarządu Regionu nr 21/95, podjętą w oparciu o postanowienia delegatów ostatniego zjazdu regionalnego, która ma mobilizować zakładowe struktury Związku do współpracy ze Związkowym Biurem Pośrednictwa i Ochrony Pracy.

W związku z uchwałą nr 2/95 WZDR, dotyczącą reaktywowania działalności Związkowego Biura Pośrednictwa i Ochrony Pracy, oraz par. 23 Statutu NSZZ

„S”, Zarząd Regionu zobowiązuje komisje zakładowe do następujących działań:

*w przypadku uzyskania informacji o planach dokonania zwolnień z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy, oraz innych zwolnień, należy niezwłocznie wiadomości o tym także Zarząd Regionu i ZBPiOP, jednocześnie przekazać imienny wykaz zwolnionych członków naszego związku;

*niezwłocznie powiadomić Związkowe Biuro Średnictwa i Ochrony Pracy o każdym wolnym miejscu pracy lub planach naboru pracowników

*prowadzić ścisłą kontrolę przestrzegania przez kierowników zakładów pracy przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 1989r. o tzw. grupowych zwolnieniach (Dz. U. z 1990, nr 4, poz. 19, z późniejszymi zmianami);

*Informować zwolnionych pracowników o przyszłych im prawach oraz powiadamiać zwolnionych członków Związku o istnieniu ZBPiOP.

Z NOTATNIKA KOORDYNATORA BHP

SIP w Z.M. „Łucznicz” w Radomiu

Z ramienia KZ „S” w rozmowie uczestniczył przewodniczący p. Zbigniew Cebula i członek prezydium p. Ireneusz Rokiciński, który sprawuje rolę łącznika między KZ „S” a Społeczną Inspekcją Pracy.

Na etacie zakładowego społecznego inspektora zatrudniony jest p. Bogdan Morawski, który cieszy się ogromną popularnością wśród załogi. Załoga doceniła zaangażowanie w sprawy „sipowskie” i ponownie wybrała go na Społecznego Inspektora Pracy. Pan Bogdan jest muje się wykształcenem średnim technicznym, co nie przeszkadza mu w szybkim reagowaniu na występujące zagrożenia na poszczególnych stanowiskach pracy. Po ukończeniu dwuletniego studium dla techników bhp. W ubiegłym roku zajął I miejsce w konkursie - Państwowa Inspekcja Pracy w Radomiu przyznała mu je jako najlepszemu „sipowcowi”. Brał udział w ogólnopolskiej konferencji poświęconej nowelizacji ustawy o społecznej inspekcji pracy.

W radomskim „Łucznicz” oprócz zakładowego powo” jest 45 wydziałowych. Zasięgiem ich działania objęte są trzy zakłady podległe zarządowi spółki. Raz w miesiącu zakładowy inspektor pracy organizuje spotkania wydziałowymi „sipowcami”, w czasie których p. Bogdan Morawski przekazuje niezbędną wiedzę jaką powinien posiadać „sipowiec”. Przedstawia analizę wypadków przy pracy. Prowadzi cykliczne szkolenia na temat, jak powinien zachowywać się „sipowiec”, wchodzący w skład zespołu powypadkowego.

* Z REGIONU *

Panu Bogdanowi dobrze układa się współpraca z kierownikiem Działu BHP, p. Czesławem Leszczyńskim. Wspólnie ustalają terminy porad poświęconych tematyce „behapowskiej”. Omawiają zagrożenia występujące na wydziałach produkcyjnych i ustalają wspólne stanowisko co do usunięcia zagrożeń, mogących być przyczyną wypadku przy pracy. Ustalają okoliczności i przyczyny wypadków przy pracy. Z roku na rok notuje się tendencję spadkową wypadków przy pracy. W roku 1994 było 86, w roku 1995 - 30.

W przypadku trudności, związanych z wyegzekwowaniem zagrożeń, p. Bogdan dokonuje wpisu do książki zaleceń. W roku poprzednim wpisano jedno zalecenie, wynikające z braku napojów chłodzących.

W skład komisji dokonującej wiosennego przeglądu stanowisk pracy, oprócz „behapowca” i lekarza zakładowego, wchodzi kierownicy poszczególnych służb technicznych (co jest zgodne z M. P. nr 30 z 1989r. o wiosennych przeglądach stanowisk pracy). - Wydano 106 zaleceń.

Przydział odzieży, obuwi i sprzętu ochrony osobistej odbywa się zgodnie z opracowaną tabelą. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach szkodliwych otrzymują dodatki szkodliwe w wysokości od 400 do 900 zł (starych). Wysokość dodatku uzależniona jest od grupy, w której ujęte jest stanowisko szkodliwe. Płacone są dodatki za pracę w godzinach nocnych i za wykonywanie pracy niebezpiecznej.

Prowadzone są szkolenia bhp, a fakt ich przeprowadzenia odnotowywany jest w karcie kontrolnej szkoleń bhp. Wszyscy pracownicy ZM „Łucznicz” objęci są okresowymi badaniami lekarskimi.

Z ramienia Państwowej Inspekcji Pracy w Radomiu, nadzór nad warunkami pracy w „Łucznicz” sprawuje p. inż. Jacek Nurczyński. W kontrolach, inspektorowi MP-u zawsze asystuje zakładowy społeczny inspektor pracy, obecny również przy omawianiu protokołu; udział swój potwierdza złożeniem podpisu.

Z okazji 70-lecia istnienia ZM „Łucznicz” w Radomiu, wypada życzyć p. Bogdanowi Morawskiemu największych osiągnięć na niwie „sipowskiej”. Komisji zakładowej „Solidarności”, której przewodniczy p. Zbigniew Cebula, życzę wytrwałości w popieraniu cennych inicjatyw wnoszonych przez społeczną inspekcję pracy.

***

Następne posiedzenia Komisji Zakładowych „S” poświęcone tej tematyce odbędą się:

- *22.01.96r. - w Zakładach Przemysłu Tytoniowego w Radomiu (przewodniczący - Arnold Tomczyk);
- *29.01.96r. W Radomskich Zakładach Garbarskich (przewodniczący - Marek Adamczyk);
- *5.02.96 - RZPS „Radoskór” (przewodniczący - Bronisław Komadowski).

Koordynator BHP

Stanowisko Prezydium KK
ws. zakończenia wojny w Czeczenii

Od ponad roku w Czeczenii trwa bezsensowna wojna. Prerażająca ilość ofiar po obu stronach potwierdzają wielokrotnie wyrażane stanowiska NSZZ „Solidarność”, że trzeba przerwać wojnę i znaleźć rozwiązania polityczne. Morderstwa i zniszczenia dokonane na Groznych, Gudermesie, Szamszankach, w wyniku której giną niewinni ludzie tak jak w Budiannowsku czy Kizlarze, nie są żadnym rozwiązaniem.

Czas najwyższy przerwać przelewanie krwi rosyjskiej i czeczeńskiej.

Prezydium KK zwraca się do międzynarodowych organizacji i instytucji, o wywarcie presji na Rosję w celu:

- wyprowadzenia wojsk rosyjskich z Czeczenii,
- wprowadzenia pod obrady ONZ kwestii czeczeńskiej przez wyspecjalizowane agendy ONZ (UNICEF, WHO, FAO, Urząd Wysokiego Komisarza ds. Uchodźców i in.)
- uznanie przez opinię międzynarodową i rządy państw prawa Czeczenów do samostanowienia.

Prezydium KK zwraca się do delegacji polskiej Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy o potępienie agresji rosyjskiej w Czeczenii, a w razie kontynuacji działań wojennych o wyrażenie sprzeciwu wobec wniosku Rosji o przyjęcie jej do Rady Europy.

Rada Europy, jeżeli ma być autorytetem międzynarodowym i organizacją przyczyniającą się do poszanowania pokoju międzynarodowego, nie może mieć w swoim składzie agresora.

Gdańsk, 16.01.1996r.

***

9 stycznia 1996 roku cały świat znów musiał przypomnieć sobie o Czeczenii. W tym dniu - podobnie jak w przypadku Budionnowska - wojna przerzuciła się na terytorium Rosji. Oddział Salmana Rudajewa, składający się z obrońców Gudermesu, dokonał rajdu bojowego na tyły przeciwnika. O godzinie 4-tej rano rozpoczęły się działania bojowe w pobliżu wojskowego lotniska w miejscowości Kiziar, z którego regularnie były bombardowane i niszczone bezbronne czeczeńskie wioski i miasta. Oddział czeczeński zniszczył 6 helikopterów, 11 transporterów opancerzonych i 91 rosyjskich żołnierzy. Następnym krokiem Czeczeńców było opanowanie Kiziaru.

Wydarzenia te poprzedzał dwutygodniowy krwawy dramat. Wojska rosyjskie zbombardowały i zburzyły drugie co do wielkości czeczeńskie miasto Gudermes, w którym zniszczono przeszło 75% substancji mieszkaniowej. Wśród zabitych było 1270 kobiet, dzieci i starców. Z powierzchni ziemi zniknęła wysokogórska wioska Szatoj. Zburzono miejscowość Wiedlono i zabito 200 jej mieszkańców.

Działania żołnierzy czeczeńskich na terenie Rosji Moskwa określiła jako akt terroru, podkreślając fakt zajęcia przez Czeczeńców szpitala. Nie ulega wątpliwości fakt, że wśród 90 opanowanych obiektów znalazły się również instytucje służby zdrowia. A czyż nie było takowych w startym z powierzchni ziemi

Groznym, Gudermesie, Szatoje, Wedeno, Czarsenoja, Samaszkach.

Swoje niszczące Czezeńców czyny, Rosja określa nie jako terror, nie jako zagładę, lecz jako wprowadzaniem porządku konstytucyjnego.

Nie zgadzamy się z tym sformulowaniem. Mówi się, że Czezeńcy wzięli zakładników. Nie to właśnie Rosjanie już drugi rok trzymają jako zakładników cały naród czezeński.

Nie potrzebujemy Kiziara, nie potrzebujemy Budionnowska. Nie potrzebujemy cudzej ziemi. Czezeńcy nie chcą wojny. Ale swojej ojczyzny również nikomu nie oddamy.

Zatrzymajcie wojnę w Czechenii!

Wyprowadźcie wszystkie wojska rosyjskie z Republiki! Weźcie ten teren pod kontrolę międzynarodową.

Ile jeszcze trzeba cywilnych ofiar, żeby ONZ, Rada Bezpieczeństwa, Rada Europy oraz OSCE zwróciły swoją uwagę na ten region?

Czyżby za mało krwi się polalo? A może nie istnieje już w świecie moralność?

Usman Imajew

11.01.1996r. - Komitet Wykonawczy Międzynarodowej Konferencji

„Prawo Międzynarodowe a Republika Czezeńska”

W piątek 19.01.1996r. odeszła od nas
nasza długoletnia Koleżanka

śp. **Apolonia Kolasa**

Sekretarz KZ w Cementowni „Wierzbica”

Rodzinie oraz wszystkim znajomym
składamy wyrazy współczucia.

**Koleżanki i Koledzy z Komisji Zakładowej
Cementowni „Wierzbica”**

oraz
Zarząd Regionu Ziemia Radomska

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że 15 stycznia odeszła od nas
nasza Koleżanka

ś.p. **ANNA WOLSZCZAK**

członek NSZZ „Solidarność”,
delegatka na WZD poprzedniej kadencji.

Rodzinie składamy wyrazy współczucia.

**Komisja Zakładowa NSZZ „S”
w Rolniczej Spółdzielni Mleczarskiej
w Radomiu**

Związkowe „nie” dla zróżnicowania regionalnego cen energii elektrycznej

Rządowy projekt „Założeń polityki energetycznej Polski do roku 2010”, przedstawiony Sejmowi w listopadzie ubiegłego roku, zakłada m.in. zróżnicowanie cen energii w poszczególnych regionach kraju, przy czym ceny te miałyby rosnać wraz z odległością od źródła energii. „Solidarność oceniła ten projekt negatywnie. Niżej publikujemy opinię Związku w stosunku do „Założeń...”, wypracowaną przez Zespół Roboczy d/s Zwalczania Bezrobocia.

Zespół roboczy Komisji Krajowej NSZZ „S” d/s zwalczania bezrobocia ocenia projekt zróżnicowania regionalnego cen energii elektrycznej za zdecydowanie przedwczesny i opiniuje negatywnie.

Zgoda NSZZ „S” byłaby sprzeczna z Uchwałą Programową VII KZD, z celami związku zawartymi w 2,3,4 Uchwały (wzrost wynagrodzeń realnych, ochrona przed ubóstwem, redukcja bezrobocia) oraz Uchwałą Nr 4 VII KZD w polityki regionalnej.

Zespół przypomina, że w latach 93-94 procenty wzrostu cen energii elektrycznej były wyższe niż stopa inflacji.

Udział kosztów energii w budżetach rodzinnych w Polsce około 8,8% to jest dwukrotnie więcej niż w krajach Zachodniej Europy. Wzrosła liczba nie płacących rachunków za energię elektryczną. Nie przybywa miejsc pracy w rejonach zagrożonych wysokim bezrobociem strukturalnym.

Zespół zauważa, że projekt jest sprzeczny ze „Solidarnością dla Polski”, bo na terenach zagrożonych wysokim bezrobociem nie przyczyni się do deklarowanego przyspieszenia tempa wzrostu gospodarczego, do obniżenia społecznych kosztów reform, poprawy warunków życia.

Nie tak dawno Minister Przemysłu i Handlu zawiadomił, że hamowanie cen nośników energii jest niezbędne. Społeczeństwo polskie zubożało /Rzeczpospolita 27.09.96. Rządowe dane z polityki społecznej potwierdzają to: bezrobocie i spadek dochodów w rodzinach pracowniczych, większy w rejonach zagrożonych wysokim bezrobociem strukturalnym.

Tezy uzasadnienia projektu zawarte w reasumie przyjęcia dla NSZZ „Solidarność”.

Zróżnicowanie regionalne cen energii elektrycznej, w powiązaniu ze znacznymi podwyżkami cen innych nośników energii) pogłębi spadek dochodów pracowników, przyczyni się do utrzymania inflacji jak i zahamuje przedsiębiorczość, inwestowanie w rejonach szczególnie zagrożonych wysokim bezrobociem strukturalnym, co przeszkodzi tworzeniu nowych, produkcyjnych miejsc pracy w tych regionach.

Zespół Roboczy zauważa, że Komisja Trójstronna winna uzyskać szczegółowe opinie z poszczegól-

nych województw (wojewoda + wojewódzkie rady zarządcze) na temat projektu, zanim przystąpi się do wypracowania, magazynowania, dystrybucji jak i samego przesyłania energii elektrycznej, którego elementów dotyczy projekt.

Rząd winien uprzednio przedstawić Komisji Trójstronnej, jak i wszystkim partnerom społecznym, w tym organizacjom samorządowym, konsumenckim, pracodawców i pracowników:

1. tryb i harmonogram wprowadzania wszystkich etapów zróżnicowania cen energii (a nie jak obecnie I etapu) z pełną analizą skutków ekonomicznych dla gospodarstw domowych i zakładów pracy;
2. plan ochrony indywidualnej najuboższych grup społeczeństwa;
3. plan ulg podatkowych, kredytów dla przedsiębiorców w rejonach zagrożonych wysokim bezrobociem strukturalnym, zagrożonych wyższymi podwyżkami cen energii, według projektu, niż reszta kraju.

Poza dyskryminacją najuboższych, nie jest to rozwiązanie, jakie mamy prawo oczekiwać od koalicji rządowej.

Gdańsk, 15 stycznia 1996r.

Ważne dla pracowników przedsiębiorstw uczestniczących w programie NFI

Przepisy dotyczące rejestracji statutów spółek uczestniczących w programie narodowych funduszy inwestycyjnych powinny być znowelizowane, bo w obecnej formie mogą powodować kłopotliwe i brzemienne w skutki komplikacje. - napisał Jerzy Sadecki w „Rzeczpospolitej” z 15.01.96r.

Przykłady problemów, z jakimi styka się sędzia rejonowy, podawał sędzia Robert Jurga z Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia podczas seminarium szkoleniowego „Statut i władze spółki uczestniczącej”, zorganizowanego w Krajowie przez Agencję Informacyjną „Penetrator”.

Przebieganie komplikacje może wywołać art.12 ustawy o wydatyzacji. W chwili przekształcenia przedsiębiorstwa w spółkę akcyjną przepis ten nie wprowadza żadnego wymogu jednoczesności wpisu do rejestru spółek i wykreślenia z rejestru przedsiębiorstw.

Pracownicy przedsiębiorstwa sygnalizują, że wykreślenie następuje po upływie roku, a nawet kilkunastu miesiącach. Może to powodować skutki prawne i finansowe. Pracownicy przekształcanego przedsiębiorstwa mają np. prawo do bezpłatnego otrzymania do 15 proc. akcji nowej spółki. O tym jednak, kto jest do tego uprawniony, decyduje moment wykreślenia z rejestru przedsiębiorstw. Tak więc zwolniony z pracy między rejestracją spółki a dniem wykreślenia z rejestru przedsiębiorstwa mógłby żądać bezpłatnych akcji. (...).

POWSTANIE STYCZNIOWE 1863

/za „Głosem Ziemi Kozienskiej”/

Na Ziemi Kozienskiej znajdują się pomniki upamiętniające rok 1863. Anielin, Lipa, Ursynów to miejsca szczególne, miejsca krwawych i tragicznych walk. Na cmentarzach znajdują się mogiły powstańców. Wiele z nich zarosło chwastami, wiele znikło bez śladu, niektóre tylko otaczane są opieką żyjących.

Przypomnę tutaj najbardziej szczególne karty historii powstańczej na naszej ziemi.

ROZNIŚZEW

Kępa Rozniśzewska stanowiła doskonałą bazę dla oddziału Władysława Kononowicza „Kaukazczyka”. O jego życiu niewiele wiemy. Wiadomo, że był oficerem w służbie rosyjskiej, walczył na Kaukazie (stad przydomek), a do powstania przystąpił jako zdymisjonowany już oficer rosyjski. Został naczelnikiem wojskowym powiatu czerskiego i założył obóz w lasach rozniśzewskich. Formował tu nowe plutony, ćwiczył ochotników, prowadził akcje zaczepne, rozumiejąc, że oczekiwanie na nieprzyjaciela równa się klęsce. Pierwszą znaczącą akcją przeprowadza na magazyny rządowe w Magnuszewie i Ryczywole.

5 maja 1863r. wyrusza na niego kolumna Rosjan. Kononowicz posiadał dobrych łączników i dobry wywiad. W lasach magnuszewskich wciągnął Rosjan w zasadzkę i rozbił ich dokumentnie. W tydzień po bitwie magnuszewskiej, gen. Uszakow zorganizował akcję odwetową. Plk Emroth prowadził już tysięcosobowy oddział. W okolicach Głowaczowa Kononowicz wspólnie z Jankowskim, wykorzystując lesisty teren, odniósł zwycięstwo. Odnaczyli się w tej bitwie kosynierzy, chłopcy z okolicznych miejscowości. Wracając do bazy musiał jeszcze rozprawić się z innym oddziałem rosyjskim, który napadł na niestrzeżone magazyny powstańcze. Stracił wtedy 15 ludzi (Rosjanie 70), którzy zostali pochowani na miejscowym cmentarzu. Jeszcze dwie potyczki wygrał Kononowicz - 18 maja pod Nową Wsią k/Warki i 26 maja pod Kościuszkowem k/Jedlni.

4 czerwca 1863r. Kononowicz został rozstrzelany w Warce. Ujęto go, kiedy gen. Meller - Zakamelski z wielką siłą ok. 3 tys. ludzi wyruszył, by rozprawić się z partią powstańczą, o której było już bardzo głośno. Kononowicz popełnił błąd. Najpierw bronił się na bagnach rozniśzewskich, a potem wydał rozkaz, by powstańcy podzieleni na małe grupy próbowali wyrwać się z okrażeń. Wyznaczył Grabowską Wole jako miejsce ponownej koncentracji. Sam wraz z adiutantem W.Komornickim, szefem sztabu E.Sadowskim i Łabęckim wyruszył w kierunku Jedlińska. W Zawadzie wpadł w ręce Rosjan. Meller - Zakamelski postanowił likwidacji groźnego partyzanta nadać szczególny rozgłos, dlatego kazał go stracić w okolicy, w której walczył. Pamięć o nim żyje nadal w poszumie sosen Kozienskiej Puszczy, a w Warce przypomina go usypiana na miejscu straceń wzniosła mogiła - symbol. Natomiast w Anielinie (wieś ta powstała na miejscu Kępy Rozniśzewskiej) znajduje się najpiękniejszy pomnik.

LIPA

Pięć kilometrów na północny-wschód od Głowaczowa leży wieś Lipa. Tam na skraju lasu przy rozwidleniu dróg Helenowa i Lipskich Bud w 1971r. stanął pomnik. Ma on przypominać, że w tym miejscu 15 lutego 1864r. oddział powstańczy „Dzieci Warszawskich” pod dowództwem por. Pawła Gąsowskiego stoczył tragiczną bitwę z wojskami carskimi.

CECYLÓWKA - URSYNÓW

Miejscowości te związane są z ostatnim dowódcą oddziału powstańczego w Puszczy Kozienskiej, Michałem Piwnickim, pierwszym i jedynym w województwie sandomierskim dowódcą chłopskim. Walczył on w oddziale Kononowicza. Spod Grabowskiej Woli wyprowadził około 50 chłopów i powrócił do rodzinnego Ursynowa. Broń zakopali na polu chłopca - powstańca Michała Pieli, a sami wrócili do chałup. Rosjanie odkryli broń. Ktoś zdradził. Piwnicki zorganizował swój oddział. 7 lutego 1864r. został zaskoczony we wsi Cecylówka przez Assiejewa. W wyniku krótkiej i beładnej bitwy oddział chłopski został rozgromiony. Poległo 17 powstańców, a Piwnicki ciężko ranny dostał się do niewoli. Prawdopodobnie zmarł wieziony do Radomia.

PRAWO (1)

Prawo jako czynnik ładu społecznego

Uporządkowane życie społeczne, toczące się według stabilnych norm postępowania, pozwalających przewidywać poczynania członków danej społeczności i na tej postawie kształtować swoje plany i zamierzenia, bywa przeciwstawiane życiu w takich społecznościach, w których powstające konflikty rozwiązuje się doraźnie, niekiedy wręcz samowolnie, w których nie ma wyraźnego podziału ról społecznych i panuje stan niepewności.

Prawo jest wyrazem potrzeby, a niektórzy utrzymują, że konieczności uporządkowania życia społecznego i poddania go pewnym regułom, by umożliwić istnienie i możliwie należyte funkcjonowanie społeczności państwowej, bardzo przecież zróżnicowanej, której członkowie mają odmienne potrzeby i aspiracje, w których dochodzi do rozmaitych konfliktów i zagrożeń, zarówno biologicznej, jak i społecznej egzystencji grupy. Element ładu we wzajemnych stosunkach między ludźmi wprowadzają różne systemy norm: prawnych, moralnych, obyczajowych, czy religijnych. Żaden z tych systemów nie ma wyłączności na regulowanie ludzkich zachowań; nie ma jej także system prawny, choć prawo normuje dziś niemal wszystkie dziedziny życia społecznego: od stwarzania gwarancji dla podstawowych praw człowieka po szczegółowe wyznaczanie sposobu produkcji tytoniu, rejestrowanie pojazdów mechanicznych i wyznaczanie miejsc publicznych, w których dozwolona jest kąpiel. Jego adresatem może być każdy, kto przebywa na terytorium danego państwa, a spełnianie jego nakazów może być egzekwowane siłą.

Podstawowe znaczenie słowa „prawo”

W podstawowym znaczeniu słowo prawo (prawo przedmiotowe) oznacza uporządkowany formalnie i treściowo zbiór norm postępowania, odróżniających się od innych norm postępowania pewnymi szczególnymi cechami.

Od prawa pojmowanego jako zbiór norm odróżnia się prawo jakiejś osoby (czyjeś prawo), na przykład prawo obywatela do udziału w głosowaniu,

prawo właściciela do sprzedania należącej do niego rzeczy, prawo Prezydenta do zarządzania wyborów do Sejmu i Senatu. W tym znaczeniu „prawo” jest pewną sytuacją tej osoby.

Prawo pojmowane jako zespół norm na różne sposoby porządkuje zachowania ludzi lub ich zespołów w ramach danego państwa (**prawo wewnętrzne**) lub współżycia różnych państw, stosunki między organizacjami międzynarodowymi (**prawo międzynarodowe publiczne**).

Prawo wewnętrzne określa kto i w jaki sposób sprawuje władzę w państwie, wyznacza struktury organizacyjne państwa, sposób powoływania organów państwa (parlamentu, rządu, sądów), określa w jakich przypadkach organy państwa są upoważnione do ingerowania w sprawy obywateli, do nakładania na nich obowiązków i ograniczania ich wolności itp. (**prawo konstytucyjne**, zwane też **prawem państwowym**).

Prawo wyznacza także nakazy i zakazy określonego postępowania i formy, w jakich egzekwowane ma być ich realizowanie, upoważniając organy państwa do tego, by w skrajnych przypadkach zastosowały przemoc wobec niespełniających tych nakazów (np. zakazuje zabijać, naruszać nietykalność innej osoby, zakazuje pozbawiać kogoś mienia, ale też nakazuje przestrzegać określonych reguł przy produkcji żywności i budowie elektrowni jądrowych, czy nakazuje poddać szczepioniom ochronnym). Taki sposób porządkowania ludzkich zachowań jest właściwy **prawu karnemu**.

Prawo także stwarza formy dla organizowania się ludzi - na przykład w stowarzyszenia, w których zbiorowym wysiłkiem mogliby osiągnąć wyznaczone sobie cele społeczne, gospodarcze, zawodowe, polityczne - wyznaczając nieprzekraczalne granice tej aktywności. Przewiduje także formy, w których państwo ma organizować zaspokajanie potrzeb zbiorowych (np. komunikacyjnych, oświatowych, zdrowotnych) oraz rozstrzygać indywidualne sprawy obywateli (na przykład udzielać im zezwoleń czy koncesji). Taki sposób organizowania życia społecznego przewiduje przede wszystkim **prawo administracyjne**.

Prawo wyznacza także formy, w których zainteresowani, zgodnie z własną wolą - mogą zadbać o swoje sprawy, np. rozporządzać swoimi rzeczami, zobowiązywać się do wykonywania usług, zaciągać kredyty itp. W takim przypadku prawo daje obywatelowi jedynie pewne

środki działania, jego decyzji pozostaje natomiast to, czy i jak z nich skorzysta (**prawo cywilne**). W niektórych przypadkach prawo nie decyduje o członkach społeczeństwa jak być powinno, nie rozwiązuje powstających konfliktów, jedynie wyznacza możliwe sposoby rozwiązywania tych konfliktów (na drodze pertraktacji), stwarza więc różnego rodzaju procedury, z których obywatel może skorzystać.

Prawo jest związane ze stosunkami podległości władzy państwowej. Jest tworzone celowo, zazwyczaj przez organy państwa (parlament, prezydenta, rząd), współcześnie także coraz częściej w wyniku współdziałania organów państwa i pewnych organizacji społecznych, np. przykład zrzeszeń, związków zawodowych, by porządkować współżycie w ramach państwa, bardzo wysoko zorganizowane są organizacje społecznych, jakimi są państwa.

Inne normy postępowania, np. szczególności normy moralne, czy obyczajowe, nie są związane z władzą państwową; państwo ich nie tworzy, nie wymusza ich realizowania. Bywają jednakże normy prawne nakazujące sędziom rozstrzygać daną sprawę zwracając uwagę, czy zachowanie dłużnika odpowiadało zwyczajom przyjętym w środowisku rzetelnych kupców.

W odróżnieniu od norm obyczajowych czy moralnych, kształtują się powoli, w narastającej praktyce życiowej danej grupy, prawo może być tworzone i zmieniane przez organy państwa stosunkowo szybko i dzięki temu dostosowywane do dokonujących się zmian społecznych. Dlatego też prawo tworzone przez państwo stało się podstawowym czynnikiem wyznaczającym zachowania ludzi w społeczeństwie współczesnym: od czasu gdy zaczęło następować bardzo szybkie zmiany warunków życia, gdy zwiększyła się ruchliwość społeczna, powstały obywatelskie skupiska ludzkie zamieszkałe przez wywodzących się z różnych środowisk społecznych i uznających różne wartości moralne, religijne, obyczajowe, wzrosła zależność ludzi od siebie.

BIULETYN INFORMACYJNY

NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"

ZIEMIA RADOMSKA

26 - 600 Radom

ul. Traugutta 30

tel. 251 - 61, fax 238 - 04

Redakcja: ANNA RAJCHER

tel. 63 - 43 - 49

Skład: M.W.

Wykonano przy użyciu sprzętu z dotacji Instytutu Wolnych Związków Zawodowych AFL

egzemplarz bezpłatny